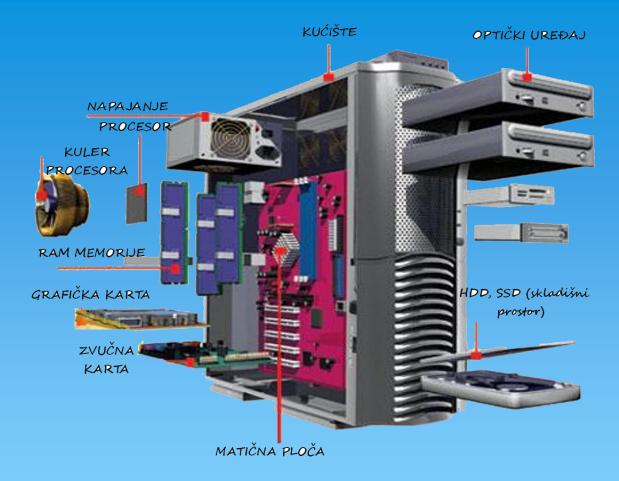
RMATIKA

Komponente hardvera personalnih računara

Pripremio:

Nikola Pajević Bijelo Polje, 2017.

Personalni računar, sa stanovišta hardvera, čine tri osnovne cijeline:

Kućišta

Optional LCD

Desktop računar

Tri tipa kućišta:

- Desktop
- Mini touer
- Touer

Touer

je kućište koje stoji na stolu i na njemu stoji monitor računara.

Stoje na podu, pod stolom a monitor računara na stolu. mini touer se koristi za kućne potrebe a touer uglavnom za servere i profesionalnu upotrebu

Notebook – lap top računari

- Ovi računari obično koriste poslovni ljudi,
- Računari upakovani u kućište malo veće od knjige
- Rade do nekoliko sati pomoću baterije

Matične ploče

Na osnovnoj ploči nalaze se mjesta za procesor, memoriju, magistrale skup čipova koji kontroliše rad računara i priključci za dodatne kartice.

Takodje se na ploči mogu nalaziti kontroleri za diskove i disketne jedinice i drugi razni portovi.

Procesor

U njemu se realizuju sve računske i logičke operacije.

Karakteristike procesora odredjene su njegovom arhitekturom. To su:

- Brzina procesora
- Dužina procesorske riječi
- Učestanost takta

Brzina procesora je broj operacija koje procesor može da odradi u jednoj sekundi. Izražava se brojem operacija u sekundi. Izražava se brojem operacije u sekundi MIPS.

Dužina procesorske riječi je broj bitova koji se jednovremeno prenosi i obradjuje unutar procesora.

Učestanost takta je učestanost impulsa koja generiše sat (clock) specijalno elektronsko kolo kojima se iniciraju operacije procesora. Mjeris se u MHz.

Na ploči se nalazi konektor gdje se stavlja procesor!

Memorija

- RAM - ROM - KEŠ -BAFERI

RAM u njoj se za vrijeme rada računara nalaze programi i podaci sa kojima računar radi. Po isključenju sadržaj ove memorije se gubi. Kapaciteti od 128mb ram, pa sve do 4gb i više...

Keš memorija je vrlo brza memorija koja se nalazi u samom procesoru. U njoj se nalaze podaci koji se često koriste. Ako su podaci tu procesor ima pristup mnogo brže a ako nisu tu onda se moraju uzeti iz glavne memorije.

Bafer memorija je ako računar ne može dovoljno brzo da obradjuje podatke koji mu se dostavljaju, oni se privremeno deponuju u bafer dok ne stignu na obradu, da se ne bi prekidao proces unošenja.

Kontrolni set čipova i magistrale

Kontrolni set čipova je grupa integrisanih kola na osnovnoj ploči koji obavlja posebne funkcije, kao što su kontrola Memorije, sistemskog sata, PCI i USB priključaka.

Magistrala – računar mora imati električna kola pomoću kojih se razmjenjuju informacije medju komponentama

Tri ključne magistrale:

- Magistrala podataka, - Adresna magistrala, - Kontrolna magistrala

Magistrala podataka (data bus) koristi se za razmjenu podataka izmedju procesora i memorijskih lokacija.

Adresna magistrala prenosi adrese koje prenosi procesor

Kontrolna magistrala služi za prenos upravljačkih i kontrolnih signala od procesora ka komponentama i obratno.

Pripremio: Nikola Pajević

Unutrašnji priključci - SLOTOVI

Dodavanje odredjenih kartica u računaru unapredjujemo računar za odredjene potrebe, oni se ugradjuju na tzv. slotove. Na matičnoj ploči imamo slotove na koje se konektuju razni kontroleri. Danas najčešće utičnice su:

- PCL - PCL-2 - AGP ...

Spoljašni priključci - PORTOVI

Za priključivanje miša koriste se portovi koji se zovu PS2. Za priključivanje novih miševa i tastatura koriste se USB portovi.

Za povezivanje ostalih uredjaja koriste se sledeći portovi: serijski i paralelni.

Serijski- bitovi jednog bajta izlaze kroz port jedan po jedan.

Paralelni – svi bitovi jednog bajta izlaze istovremeno paralelnim putem.

USB portovi

Disk

Hard disk – sastoji se od više ploča premazanih magnetnim materijalom. Brži je i znatno većeg kapaciteta nego disketa. Kapaciteti HDD-a se danas kreću od 200gb i do 1TB.

Disketa

Disketa – okrugla ploča premazana magnetnim materijalom i ugradjena u zaštitno plastično kućište. Kada se stavi u disketnu jedinicu ona se okreće dok se sa gornje i donje strane nalaze upisno čitajuće glave.

CD ROM

USB

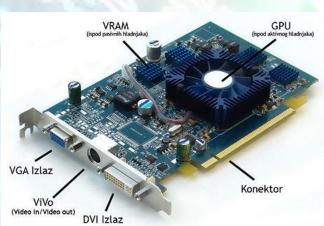

Grafička kartica

Grafička kartica je uredjaj koji podatke uskladištene u računaru u digitalnom obliku pretvara u odgovarajuće signale koji kontrolišu prikazivanje slike na ekranu.

Kod ove tehnike svakom pikselu na ekranu pridružuje se jedan bit ili više bitovaa u memoriji. Ako se jednom pikselu pridruži 8 bitova on može da prikaže 256 različitih boja. Sa 16 bitova prikazuje 65536 različitih boja. Sa 24 bita jedan piksel može da prikaže 16 777 000 različitih boja.

Da se za ove svrhe ne bi trošila memorija računara, grafičke kartice imaju sopstvenu memoriju. Kapacitet ove memorije zavisi od broja piksela na koji je podijeljen ekran (rezolucija) i boja broja po pikselu koji se želi prikazati.

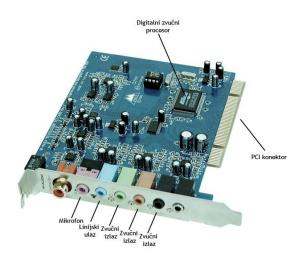

Kapacitet memorije današnjih grafičkih kartica kreće se od 512mb pa do nekoliko GB.

Pripremio: Nikola Pajević www.gimnazijabp.me

Zvučna kartica

Zvučna kartica ima zadatak da zvuk uskladišten u računar<mark>u u digitalnom obliku pretvori u analogni oblik, tako da se može reprodukovati na zvučnicima.</mark>

Mrežna kartica

Mrežna kartica omogućava povezivanje računara na loka<mark>lnu</mark> mrežu. Ova kartica može imati sledeće priključke: BNC priključak, RJ45 i oba.

FM i TV karta

FM karta je radio prijemnik koji omogućava prijem radio programa za vrijeme rada računara.

TV karta omogućava prijem TV programa pomoću računara. U zavisnosti od tipa postoji mogučnost i snimanja.

Izvor napajanja

Izvor napajanja je važan dio unutar kućišta računara. On obezbjedjuje električnu energiju za napajanje svih komponenata unutar kućišta i zbog toga mora imati dovoljan kapacitet da omogući napajanje kako postojećih tako i eventualnih kasnijih proširenja.

Uobičajena snaga kućišta napajanja u kućnim računarima je 250 do 350 W.

UPS